

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/151/2018
Identifikačné číslo spisu: 6017200726
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6017200726.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobkyne/sťažovateľky: Nemocnica s poliklinikou, n. o. Revúca, Litovelská 25, 050 01 Revúca, IČO: 45 736 324, zast. JUDr. Pavol Halaj, advokát, Námestie slobody 2, 050 01 Revúca, IČO: 37 893 726, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Želova 2, 829 24 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia predsedníčky žalovaného č. k. ZS 604/00016/2016/R zo dňa 29.09.2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 24S/164/2017-71 z 12.06.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 24S/164/2017-71 z 12.06.2018 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. ZS 604/00016/2016/R zo dňa 29.09.2017 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť žalobkyni trovy konania na krajskom súde a trovy kasačného konania vo výške 100 %.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 24S/164/2017-71 z 12.06.2018 zamietol žalobu proti rozhodnutiu predsedníčky žalovaného č. ZS 604/00016/2016/R zo dňa 29.09.2017 a náhradu trov konania účastníkom nepriznal. Napadnutým rozhodnutím bol zamietnutý rozklad žalobkyne a potvrdené rozhodnutie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Banská Bystrica, č. k. ZS 604/00016/2016, zo dňa 10.11.2016, ktorým bola žalobkyni uložená pokuta vo výške 300 € (podľa úpravy II. stupňového správneho orgánu; pôvodne 700 €), podľa § 50 ods. 2 písm. a/ a § 64 ods. 2 písm. b/ zákona č. 581/2004 Z. z., o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 581/2004 Z. z.“) za porušenie ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách, súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „zákon č. 576/2004 Z. z.“) na základe záverov vykonaného dohľadu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti V. O. (pacient), pretože po príchode posádky rýchlej zdravotnej pomoci dňa

19.02.2015 o 20:31 hod. k žalobkyni ako poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti nebola pacientovi z organizačných dôvodov poskytnutá neodkladná odborná zdravotná starostlivosť, a tiež preto, že po aproximatívnej repozícii luxácie a kontrolnom RTG vyšetrení dňa 19.02.2015 o 21:33 hod. mal byť pacient indikovaný k urgentnému operačnému výkonu alebo konzultovaný na II. Klinike úrazovej chirurgie Slovenskej zdravotníckej univerzity - oddelenie Trauma centrum Fakultnej nemocnice s poliklinikou F.D. Roosevelta Banská Bystrica tak, aby sa operačné riešenie v tomto zdravotníckom zariadení mohlo uskutočniť maximálne do 10 hodín od vzniku úrazu.

2. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku zdôraznil, že pre posúdenie skutkového stavu veci zdravotná dokumentácia predstavuje hlavný podklad, nakoľko okrem tvrdení pacienta a žalobkyne iný zdroj informácií v danom prípade nebol (aj posudok odborného konzultanta ako aj znalecký posudok zabezpečený žalobkyňou vychádzajú takmer výlučne zo zdravotnej dokumentácie), čo je v súlade s § 4 ods. 5 zákona č. 576/2004 Z. z.. Zo zdravotnej dokumentácie Tomáša Franka nesporne vyplynulo, že úraz utrpel dňa 19.02.2015, v ktorý deň vo večerných hodinách bol vyšetrený žalobkyňou so záverom, že sa jedná triestivú zlomeniu vonkajšieho členka s luxáciou nohy dorzálne (dozadu), DG: S82.6. - zlomenina bočného členka so sublúxiou (neúplné vyklbenie) nohy dorzálne, s následnou hospitalizáciou pacienta u žalobkyne. Zrejme boli tiež vyšetrenia uskutočnené na druhý deň (20.02.2015) vrátane CT a iné. Z napadnutého rozhodnutia (v súlade so zdravotnou dokumentáciou) vychádza aj záver, že pacient bol dňa 20.02.2015 počas hospitalizácie u žalobkyne bez akejkoľvek kontraindikácie k operačnému zákroku, avšak v čase prekladu do Trauma centra v Banskej Bystrici dňa 21.02.2015 bol u pacienta prítomný opuch dorsa nohy, členka a distálnej časti predkolenia, obvod členka vľavo 29,5cm a vpravo 27cm, bez povrchových exkoriácií a bez bŕl s hematómom na mediálnej strane chodidla. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že zdravotná dokumentácia neobsahuje okolnosti konzultácie s Trauma centrom v Banskej Bystrici, ktoré sú pre posúdenie veci dôležité, najmä čas a výsledok konzultácie, teda informácie potrebné na preukázanie tvrdení žalobkyne o včasnosti a primeranosti jej reakcie na zistenú diagnózu.

3. Krajský súd argumentáciu žalobkyne nepovažoval za spôsobilú zmeniť záver rozhodnutia žalovanej, a to preto, že odznela len všeobecným konštatovaním nesprávneho právneho posúdenia veci s poukazom na znalecký posudok znalca doc. MUDr. K. H., PhD. (pod č. 25/2017), vypracovaný z vlastnej iniciatívy bez ďalšej právnej argumentácie. Otázku žalobkyne na znalca vo vzťahu príčinnej súvislosti so sankcionovaným porušením povinnosti a následkom - poškodením zdravia pacienta - krajský súd hodnotil ako irelevantnú, keďže zdravotná komplikácia, ktorá nebola u pacienta diagnostikovaná počas jeho hospitalizácie u žalobkyne a skutkové vymedzenie sankcionovaného porušenia povinnosti správneho poskytovania zdravotnej starostlivosti žalobkyňou ho do skutkového deja, za ktorý bola uložená pokuta, nezahrnulo. Rovnako nepovažoval za relevantnú námietku, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre jeho nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov len preto, že žalovaný neuviedol, okrem odvolania sa na „odborné stanovisko“, žiaden ďalší argument prečo žalobkyňa bola povinná indikovať pacienta k urgentnému operačnému zákroku alebo konzultovať vyššie pracovisko tak, aby sa operačné riešenie mohlo uskutočniť maximálne do 10 hodín od vzniku úrazu. Krajský súd uviedol, že pri posudzovaní skutkovej otázky, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá správne a včas vychádzal žalovaný zo súčasných poznatkov lekárskej vedy, ktoré mu sprostredkoval odborný konzultant (MUDr. Z.Á. Š., lekár s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializovanom (certifikovanom) odbore: Traumatológia a úrazová chirurgia). Podľa krajského súdu ak nie je k dispozícii jednotný systém diagnostiky, prevencie a liečby, ktorý by záväzným spôsobom upravoval medicínske postupy pri zisťovaní a liečbe jednotlivých ochorení, bolo zisťovanie správnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti prostredníctvom odborníka z danej oblasti akceptovateľným riešením. Žalobkyňa iný obdobne spoľahlivý spôsob neponúkla. Skutkový stav týkajúci sa priebehu poskytovania zdravotnej starostlivosti u žalobkyne bol zistený zo zdravotnej dokumentácie. Právne posúdenie zisteného skutkového stavu veci, ako už bolo uvedené, sa týkalo záveru o porušení zákona s vyvedením deliktuálnej zodpovednosti žalobkyne, ku ktorému žalovaný aj prvostupňový orgán správne dospeli. Krajský súd nepovažoval ani námietku nesprávneho právneho posúdenia veci za dôvodnú, keďže za správne považoval záverečné hodnotenie pochybenia žalobkyne žalovaným, podporenou argumentáciou odborného konzultanta, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá správne, t. j. zabezpečením (nemusi

isť o priame poskytnutie liečby) včasnej a účinnej liečby („...realizovať čím skôr, neodkladne, ideálne do 6 hodín, prípadne do 10 hodín od úrazu...“).

4. Krajský súd zistený skutkový stav teda považoval za vec správne právne vyhodnotenú žalovaným, ktorý mal za to, že žalobkyňa neposkytla zdravotnú starostlivosť pacientovi Tomášovi Frankovi v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z., pretože v časovom limite udanom odborným konzultantom (maximálne do 10 hodín od úrazu, t. j. v nočných alebo skorých ranných hodinách dňa 20.02.2015), ale ani v časovom horizonte podľa súkromného znaleckého posudku (v rámci dňa nasledujúceho po dni úrazu, t. j. 20.02.2015) nezabezpečil urgentné operačné riešenie zlomeniny členku pacienta, pretože pacient bol prevezený na Trauma centrum v Banskej Bystrici, teda odborné pracovisko, ktoré mohlo operáciu vykonať najskôr dňa 21.02.2015.

5. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že z týchto dôvodov je rozhodnutie žalovaného v súlade so zákonom, a preto s poukazom na § 190 Správny súdny poriadok, (ďalej len „SSP“) žalobu zamietol.

6. Proti uvedenému rozsudku podala včas kasačnú sťažnosť žalobkyňa, ktorá má za to, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 písm. g/ SSP). Podľa žalobkyne ako žalovaná tak ani krajský súd nezohľadnil skutočnosť, že neexistuje žiadny všeobecne uznávaný štandard, ktorý by určoval povinnosť operačného zákroku v stanovenom časovom limite pri uvádzanom tipe zlomeniny tak, ako uvádza žalovaný. Rovnako nezohľadnil tvrdenie znalca (doc. MUDr. R. M., PhD.), že vzhľadom na aktuálny stav lekárskej vedy a praxe bol postup žalobkyne stanovený správne a nedopustila sa nezákonného konania. V správnom konaní vyvodil žalovaný svoje skutkové závery zo stanoviska odborného konzultanta (MUDr. L. Š.) a v ďalšom neriešil protichodné odborné názory. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie.

7. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje s rozsudkom krajského súdu, považuje ho za správny a dôvodný. Žalovaný s poukazom na súdnu prax uviedol, že pri preskúmaní postupu a rozhodnutí o uložení pokuty za porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. sa súdy nezaoberajú odbornou otázkou poskytovania zdravotnej starostlivosti, keďže táto patrí do správnej úvahy žalovaného. Súd obsah odborných záverov o poskytovaní zdravotnej starostlivosti posudzuje len z hľadiska právneho. Žalovaný po vecnej rekapitulácii časového postupu vykonanej zdravotnej starostlivosti u daného pacienta dospel k záveru, že k odbornej chybe v konkrétnom medicínskom postupe došlo, čo vyplynulo aj zo samotného popisu okolností znalcom, lebo pacientovi nebola poskytnutá adekvátna starostlivosť deň po dni, kedy došlo k úrazu. Žalovaný ďalej uviedol, že k trvalým následkom poškodeného sa nevyjadruje, pretože v zmysle zákona č. 581/2004 Z. z. neprešetruje následky, ktoré vznikli v súvislosti s úrazom pacienta. Podľa žalovaného žalobkyňa v kasačnej sťažnosti neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu napadnutého rozsudku krajského súdu, preto žiada jej sťažnosť zamietnuť.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 492 ods. 2 SSP preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 24S/164/2017-71 z 12.06.2018 je potrebné zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 2 SSP.

9. Podľa § 1 písm. d/ bod 2. zákona č. 581/2004 Z. z. tento zákon ustanovuje dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorým je dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

10. Podľa § 43 ods. 1 písm. a/ zákona č. 581/2004 Z. z. úrad v rámci výkonu dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou vykonáva dohľad na diaľku nad zdravotnými poisťovňami, platiteľmi poistného,

poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, poisťencami a inými osobami, ktorým osobitný predpis ukladá povinnosti.

11. Podľa § 50 ods. 2 písm. a/ zákona č. 581/2004 Z. z. ak úrad pri výkone dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti zistí, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá správne, lebo ak úrad zistí porušenie povinností ustanovených v § 46 ods. 1 podľa závažnosti zistených nedostatkov a ich následkov môže uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti pokutu (§ 64 ods. 2).

12. Podľa § 43 ods. 5 zákona č. 581/2004 Z. z. podkladom na výkon dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou a na výkon kontroly správneho poskytovania zdravotnej starostlivosti je zdravotná dokumentácia vedená podľa osobitného zákona. 61aa) Podkladom na výkon dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou a podkladom na výkon kontroly správneho poskytovania zdravotnej starostlivosti je aj vyhodnocovanie elektronických zdravotných záznamov v elektronickej zdravotnej knižke osobou oprávnenou na výkon dohľadu v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom; 61ab) osoba oprávnená na výkon dohľadu prístupuje k elektronickým zdravotným záznamom prostredníctvom elektronickeho preukazu zdravotníckeho pracovníka. 61ac)

13. Podľa § 45 ods. 2 písm. c/ zákona č. 581/2004 Z. z. osoba oprávnená na výkon dohľadu je povinná vyhotoviť protokol o vykonanom dohľade (ďalej len „protokol“), doručiť dohliadanému subjektu jedno vyhotovenie tohto protokolu, určiť primeranú lehotu, najmenej tri pracovné dni, dohliadanému subjektu na predloženie písomných námietok k údajom uvedeným v protokole a preveriť opodstatnenosť písomných námietok.

14. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

15. Podľa § 3 ods. Správneho poriadku, rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci.

16. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

17. Podľa § 34 ods. 4 Správneho poriadku, vykonávanie dôkazov patrí správne orgánu.

18. Podľa § 34 ods. 5 Správneho poriadku, správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

19. Podľa § 197 SSP správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, môže doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy, a to aj na návrh účastníka konania, ktorým však nie je viazaný.

20. Podľa § 462 ods. 2 SSP ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom, a krajský súd žalobu zamietol, môže rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie.

21. Žalobkyňa v kasačnej sťažnosti ako aj počas celého konania pred krajským súdom namieta nedostatočné vysporiadanie sa žalovaného s iným odborným názorom, prípadne so znaleckým posudkom č. 25/2017, vypracovaným doc. MUDr. R. M., PhD., pričom aj kasačný súd považuje tento sťažnostný bod za opodstatnený. Ako krajský súd správne uviedol, zisťovanie súčasných poznatkov je zisťovaním skutkového stavu veci. Je treba prisvedčiť žalobkyni, že právne posúdenie, resp. vysporiadanie sa so znaleckým posudkom nevyváženým spôsobom (skôr iba akceptáciou faktov

tvrdných v prospech správneho orgánu), je pre presvedčivosť záverov súdu nedostatočné.

22. Kasačný súd nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že skutočnosť, že v danom prípade ide o objektívnu zodpovednosť žalobcu zbavuje žalovaného povinnosti skúmať následok a príčinnú súvislosť medzi postupom žalobcu a následkom na zdraví pacienta, ktorému mala byť zdravotná starostlivosť poskytnutá nesprávne. Práve posúdenie následkov na zdraví pacienta je jednou z podstatných okolností, ktorá indikuje, či bol alebo nebol postup lekára v danom prípade správny. Zároveň kasačný súd poukazuje na znenie § 50 ods. 2 písm. a/ zákona č. 581/2004 Z. z., ktoré ustanovuje právo úradu pri zistení porušenia povinností uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti pokutu avšak podľa závažnosti zistených nedostatkov a ich následkov. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný je povinný sa zaoberať závažnosťou zistených nedostatkov ako aj ich následkami.

23. Správny orgán má povinnosť zistiť presne a úplne skutočný stav veci a zadovážiť si dostatok podkladov, ktoré by spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti preukazovali, že žalobkyňa sa dopustila skutku, ktorým mala porušiť svoje povinnosti vyplývajúce jej zo zákona o zdravotnej starostlivosti. Podľa názoru kasačného súdu zo zisteného skutkového stavu takýto záver prijať nemožno, a preto je dokazovanie potrebné doplniť o znalecký posudok prípadne stanovisko odborného konzultanta vo forme ústavu, ktorý by pochybnosti odstránil. Tak krajský súd ako aj žalovaný sa snažia interpretovať znalecký posudok v priamom rozpore s jeho výslovným znením, vyjadreným v závere znaleckého posudku, a síce, že žalobkyňa nepostupovala vo veci non lege artis.

24. Kasačný súd nespochybňuje legitimitu a postavenie konzultantov Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ako bola táto potvrdená aj v rozsudkoch č. k. 4Sžo/10/2008 z 26.02.2009 a č. k. 10Sžo/21/2014 z 15.04.2015, avšak poukazuje na skutočnosť, že v prejednáwanej veci nebol skutkový stav nesporný. Správny orgán nemôže znalecký posudok na jednej strane odmietnuť a na druhej strane z jeho obsahu z časti citovať a zároveň sa nevysporiadať s časťou znejúcou v prospech žalobkyni. Pokiaľ si odborné stanovisko konzultanta žalovaného a znalecký posudok vecne odporujú, bolo nevyhnutné vykonať ďalšie dokazovanie na odstránenie týchto rozporov, na čo Správny poriadok dáva žalovanému oprávnenie.

25. Vzhľadom na uvedené dospel kasačný súd k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné podľa § 462 ods. 2 SSP zmeniť tak, ako to vyplýva z výroku tohto rozsudku. V ďalšom konaní žalovaný vykoná dokazovanie na odstránenie rozporov medzi odborným stanoviskom konzultanta žalovaného a citovaným znaleckým posudkom, zistí riadne skutkový stav veci a opätovne rozhodne.

26. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s ust. § 467 ods. 1 SSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu dôvodne vynaložených trov konania pred krajským súdom ako aj kasačným súdom. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

27. Tento rozsudok senát prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.